

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
1. บทนำ	2
2. ความหมายของสังคมสงเคราะห์	2
2.1 ความหมายของ “สังคมสงเคราะห์”	2
2.2 นักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker)	5
3. องค์ประกอบสำคัญของงานสังคมสงเคราะห์	6
4. หลักทั่วไปหรือปรัชญาพื้นฐานในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (General Principle or Grounded Philosophy of Social Work Practice)	8
5. เป้าหมายการทำงานสังคมสงเคราะห์	8
6. กลุ่มผู้รับบริการในงานสังคมสงเคราะห์	9
7. ข้อคิดบางประการในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	7
8. ตัวนักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker) ในการทำงานสังคมสงเคราะห์	11
8.1 ตัวนักสังคมสงเคราะห์	11
8.2 สิ่งที่นักสังคมสงเคราะห์ต้องเกี่ยวข้อง	17
9. ประเภทของงานสังคมสงเคราะห์	17
บทที่ 2 อาชญวิทยาและทัณทวิทยา (Criminology and Penology)	19
1. ความหมายของอาชญากรรม	19
2. อาชญากร	21
3. สำนักอาชญวิทยาริเริ่มหรือดั้งเดิม (Classical School)	21
3.1 แนวความคิดของสำนักอาชญวิทยาดั้งเดิม	21
3.2 สาระสำคัญจากแนวความคิดของ Beccaria	22
3.3 เบ็นแฮม (Bentham)	23
4. สำนักอาชญวิทยากึ่งริเริ่ม (กึ่งดั้งเดิม)(Neo - Classical School)	23
4.1 แนวความคิดหลักของสำนักอาชญวิทยากึ่งริเริ่ม	24
4.2 นักอาชญวิทยากึ่งริเริ่ม เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์	24

5. สำนักอาชญาวิทยาศาสตร์/ปฏิฐานนิยม/สำนักอิตาเลียน (Positive School)	24
5.1 แนวความคิดของสำนักปฏิฐานนิยม(Positive School)	24
5.2 นักอาชญาวิทยาที่สำคัญ Positive School	25
5.3 สรุปสาระของสำนักอาชญาวิทยา Positive School	26
6. สำนักอาชญาวิทยาสังคม (สมัยใหม่)	26
7. อิทธิพลของแนวคิดของสำนักอาชญาต่อกระบวนการ	26
8. แนวความคิดทางอาชญาวิทยาสมัยปัจจุบัน	27
9. สาเหตุของอาชญากรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	28
9.1 สาเหตุทางชีวกายภาพ (ปัจจัยทางร่างกาย)	28
9.2 สาเหตุทางจิตวิทยา	30
9.3 สาเหตุทางสังคม (ปัจจัยทางครอบครัวและสภาพแวดล้อม)	31
10. พันธุวิทยา	32
11. วัตถุประสงค์และรูปแบบในการลงโทษ	32
บทที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไทย	35
1. หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมไทย (Judicial Processes and Crime)	
1.1 ตำรวจ (The Police)	36
1.2 พนักงานอัยการ (The Public Prosecutor)	40
1.3 ทนายความ (Defense Lawyer)	41
1.4 ศาล (The Court)	42
1.5 ราชทัณฑ์ (Corrections)	44
บทที่ 4 สังคมสงเคราะห์กับกระบวนการยุติธรรม (ตอน 1)	48
1. บทนำ	48
2. โครงสร้างกระบวนการยุติธรรม	48
3. จุดมุ่งหมายของกระบวนการยุติธรรม	48
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานยุติธรรม	49
1. กระบวนการนิติบัญญัติ	49
2. กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย	50
5. องค์ประกอบกระบวนการยุติธรรม	50
6. ความสัมพันธ์ระหว่างงานสังคมสงเคราะห์กับกระบวนการยุติธรรม	51
7. บทบาทหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม	56
บทที่ 5 งานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (ตอน 2)	58
1. แนวคิดการทำงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม	58
2. สังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (Social Work in Justice System)	62
2.1 นิยามของ ระบบยุติธรรมทางอาญา (Definition of Criminal Justice System)	62

3. การบริการทางสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม (Criminal Justice Social Work Services -CJSWS)	63
3.1 ความเป็นมา	63
3.2 ความรับผิดชอบในการให้บริการทางสังคมสงเคราะห์ประกอบด้วย	63
3.3 การให้บริการหลัก	63
3.4 ใครคือผู้ให้บริการ	64
4. เหตุใดงานสังคมสงเคราะห์จึงต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	64
5. การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในระบบกระบวนการยุติธรรม (Social Work Practice in the Criminal Justice System)	64
6. ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเช่นไร	65
6.1 ความเมตตาและความปลอดภัยของประชาชน (Compassion & Public Safety)	65
6.2 ครอบครัว (Family Issues)	65
6.3 การทำงานกับกลุ่มผู้เยาว์ (Working with Minors)	65
6.4 บทบาทอื่นๆ (Other Roles)	66
7. แนวคิดและทิศทางการพัฒนางานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม	66
8. สงเคราะห์ส่วนที่ขาดหรือการเหลือเฟือในกระบวนการยุติธรรม	69
8.1 แล้วจะสงเคราะห์กันอย่างไรดี	69
8.2 การสงเคราะห์ผู้กระทำผิด และ ผู้ต้องขัง	69
บทที่ 6 อาชญาวิทยาและสังคมสงเคราะห์	71
1. งานสังคมสงเคราะห์กับงานของตำรวจ	72
2. แนวทางการประยุกต์งานสังคมสงเคราะห์ไปใช้ในอัยการ	72
3. สรุป	80
บทที่ 7 พนักงานคุมประพฤติกับงานสังคมสงเคราะห์	81
การใช้วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงานคุมประพฤติ	82
1. การใช้วิธีการของงานสังคมสงเคราะห์ระดับบุคคล	82
2. การใช้วิธีการของ Group work	84
3. การใช้วิธีการจัดระเบียบชุมชน (Community Organization)	85
บทที่ 8 การให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรม	86
1. การให้การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย	87
บทที่ 9 การสังคมสงเคราะห์กับกิจกรรมราชทัณฑ์	91
1. หน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในวงงานราชทัณฑ์	94
บทที่ 10 บทบาทของงานสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม	96
1. บทบาทในการป้องกัน	96
2. บทบาทในการช่วยเหลือแก้ไข พัฒนา และฟื้นฟู	96

บทที่ 11 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Treatment of Offenders under Restorative Justice)	102
1. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice)	102
2. นิยาม ความหมาย	102
2.1 กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์/ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คืออะไร	102
2.2 เจตนารมณ์ของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	106
2.2.1 เพื่อให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางของกระบวนการ ยุติธรรม	108
2.2.2 ให้ผู้กระทำผิดเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบใน ผลเสียที่เกิดจากการกระทำของตน	109
2.2.3 การใช้มาตรการเยียวยาผู้เสียหายที่เหมาะสม	109
2.2.4 การกลับคืนสู่สังคมของผู้เสียหายและผู้กระทำ ความผิด	110
3. คำสำคัญที่น่าสนใจในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	112
3.1 โครงการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	112
3.2 กระบวนการเชิงสมานฉันท์	112
3.3 ผลในทางสมานฉันท์	112
3.4 คู่กรณี	112
3.5 ผู้ประสานงาน	112
3.6 ความรับผิดชอบ (Responsibility)	112
3.7 การไกล่เกลี่ย (Mediation)	112
4. รูปแบบของยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ 4 รูปแบบ	113
5. การก่อตัวของแนวคิดยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในไทย	117
6. แนวคิดและข้อสังเกต	119
7. การเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยวิธีการใช้คุก ใช้การแก้ไข ฟื้นฟูในชุมชน และใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์	121
8. บทบาทของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในฐานะ “กระบวนการ ยุติธรรมทางเลือก” สำหรับกระบวนการยุติธรรมตามธรรมเนียม	122
9. ประเภทคดีความอาญาที่สามารถใช้ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	123
10. ขั้นตอนและกระบวนการที่สามารถใช้การจัดการความขัดแย้งเชิง สมานฉันท์	124
10.1 ขั้นตอนก่อนคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม	124
10.2 ขั้นตอนเมื่อคดีความเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและก่อน พิพากษาคดี	124
10.3 ขั้นตอนหลังการพิจารณาคดี	125
11. บทสรุป	125

บทที่ 12 การทำงานบริการสังคม : วิธีการเชิงสมานฉันท์ที่กระบวนการ ยุติธรรมกระแสหลักนำมาใช้	126
1. บทนำ	126
2. ฐานคติแห่งแนวคิด “การทำงานบริการสังคม”	126
3. การชดใช้ค่าเสียหาย: เป้าหมายสำคัญเบื้องหลังการทำงานบริการสังคม	127
4. ประเภทของการชดใช้ค่าเสียหาย	129
5. วิเคราะห์ปัญหาการทำงานบริการสังคมในสังคมไทย	130
6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทาง “การทำงานบริการสังคม” ในทศวรรษหน้า	134
7. บทสรุป	135
บทที่ 13 การบริหารงานราชทัณฑ์ในชุมชน การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูใน งานคุมประพฤติและการสงเคราะห์หลังปล่อย	136
1. ภารกิจในการบริหารงานราชทัณฑ์ในชุมชน	136
1. การบริหารงานด้านการพักการลงโทษ	136
2. การบริหารงานด้านการนำผู้ต้องขังออกไปทำงานสาธารณะนอก เรือนจำ	136
3. การบริหารงานด้านการคุมประพฤติ	136
4. การบริหารงานบ้านกึ่งวิถี	136
2. การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูในงานคุมประพฤติ	137
1. การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา	137
2. กิจกรรมการอบรม	138
3. โปรแกรมการค้าขาย	138
4. กิจกรรมกลุ่มเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู	139
5. โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดคดีจราจร (ขับรถขณะเมาสุรา)	140
6. การส่งต่อไปเข้ารับการแก้ไขฟื้นฟู	140
7. การฝึกอบรมอาชีพ	140
8. การแนะนำงานอาชีพ	140
9. การจัดให้ทำงานบริการสังคม	141
10. การสงเคราะห์	141
3. การสงเคราะห์หลังปล่อย (After-Care Service)	141
1. ประเภทของการสงเคราะห์	142
1.1 การสงเคราะห์โดยหน่วยงานของรัฐ	142
1.2 การสงเคราะห์โดยประชาชนหรือองค์กรเอกชน	143
2. ผลของการสงเคราะห์	143
4. การจัดการรายกรณีในงานสังคมสงเคราะห์ราชทัณฑ์	144
1. แผนการจัดการรายบุคคล (IMP)	144
2. กระบวนการของการจัดการรายกรณี	145
3. หน้าที่ของผู้จัดการรายกรณี (นักสังคมสงเคราะห์)	145

บทที่ 14 ปัญหาอุปสรรคในการทำงานสหวิชาชีพ	146
1. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานแบบสหวิชาชีพ	146
1. ความหมายของสหวิชาชีพ	146
2. รูปแบบของการทำงานแบบสหวิชาชีพ	148
3. ความเป็นมาของสหวิชาชีพ	147
4. แนวทางการบริหารและจัดการในเชิงสหวิชาชีพ	148
5. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเชิงสหวิชาชีพ	155
6. แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานแบบสหวิชาชีพ	158
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	
1. ที่ว่า "ยุติธรรม" นั้นคืออะไร	165
ภาคผนวก ข	
1. มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิรูปการลดปริมาณคดีชั้นสู่ศาล	169
ภาคผนวก ค	
1. การคุมประพฤติ (Probation)	173
2. มาตรการชะลอการฟ้อง (Suspend Prosecution)	188
3. การพักการลงโทษ (Parole)	192
4. การเลื่อนชั้นและลดชั้นผู้ต้องขัง (Reduction)	199
5. อภัยโทษ (Pardon)	201